

Status for implementering af iværksatte tiltag som opfølgning på teledata-sagen

Nr.	Delinitiativ	Status	Bemærkning	Ansvarlig
Tværgående tiltag				
1	<p><u>Nyt uafhængigt tilsyn med brugen af tekniske efterforskningsmidler og beviser</u></p> <p>Der etableres et uafhængigt tilsyn med brugen af tekniske efterforskningsmidler og beviser. Tilsynet skal medvirke til at sikre, at der ved behandlingen af tekniske efterforskningsmidler altid er fuldt fokus på, at disse udgør potentielle beviser i en straffesag, og at de usikkerheder, der konkret måtte knytte sig til det pågældende efterforskningsmiddel, fremlægges åbent gennem hele straffesagskæden. Justitsministeren fremsætter et lovforslag herom i indeværende samling.</p>	Forsinket	<p>Justitsministeren fremsatte den 28. april 2021 lovforslag nr. L 222 om ændring af retsplejeloven, hvis formål bl.a. var at etablere Det Uafhængige Tilsyn med Bevismidler (Bevismiddeltilsynet) under samme ledelse som Den Uafhængige Politiklagemyndighed. Lovforslaget blev vedtaget den 3. juni 2021.</p> <p>For så vidt angår etableringen af Bevismiddeltilsynet træder loven i kraft den 1. januar 2022. Det er forudsat i bemærkningerne til lovforslaget, at Politiklagerådet og direktøren for Politiklagemyndigheden og Bevismiddeltilsynet efter lovforslagets vedtagelse vil kunne foretage de forberedelseshandlinger, som kræves for, at tilsynsmyndigheden er i drift pr. 1. januar 2022.</p>	Justitsministeriet
2	<p><u>Systematisk kulegravning af over 400 it-systemer i politiet og anklagemyndigheden</u></p> <p>Politiets og anklagemyndighedens datahåndtering har i flere tilfælde vist sig at være udfordret. Der er iværksat en ekstern undersøgelse af datahåndteringen hos politiet og anklagemyndigheden, som indebærer en kulegravning af over 400 it-systemer.</p> <p>Undersøgelsen skal medvirke til at sikre, at borgerne kan have tillid til, at myndighederne håndterer data korrekt og sikkert, fra de bliver indsamlet, til de skal slettes.</p>	Gennemført	<p>Den eksterne undersøgelse af politiets og anklagemyndighedens it-systemer er afsluttet, og orientering om afslutning og endelig afrapportering på undersøgelsen blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 26. maj 2021 (Alm. del – bilag 336). Undersøgelsen har omfattet et stort antal it-systemer og har afdækket, hvilke data der ligger i it-systemerne, samt hvordan brugerne fremdrager, håndterer og sletter disse data. Herudover er der gennemført uddybende analyser af 15 it-systemer, ligesom der er sket en afdækning af tværgående problemstillinger.</p> <p>Undersøgelsen har været opdelt i fire undersøgelsesbølger. Efter hver undersøgelsesbølge er der blevet udarbejdet en delrapportering til en styregruppe bestående af repræsentanter fra Justitsministeriet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten, ligesom Folketingets Retsudvalg også er blevet orienteret, jf. Retsudvalget 2020-21 (Alm. del), bilag 14, 186, 273 og 336.</p> <p>Undersøgelsen har peget på ti tværgående problemstillinger hos politiet og fire tværgående problemstillinger hos anklagemyndigheden. Endvidere har undersøgelsen givet anbefalinger til systemspecifikke aktiviteter for de i alt 15 it-systemer.</p>	Justitsministeriet, Rigspolitiet og Rigsadvokaten

			<p>Det er det eksterne konsulentfirmas vurdering, at omfanget og typen af de identificerede problemstillinger hos politiet ligner det, som andre organisationer med samme kompleksitet har, mens omfanget og typen af de identificerede problemstillinger hos anklagemyndigheden er mindre end hos lignende organisationer med tilsvarende størrelse og kompleksitet.</p> <p>Det er forventningen, at politiet og anklagemyndigheden arbejder aktivt på at implementere de anbefalede tiltag. Det skal i den forbindelse bemærkes, at arbejdet med at implementere en del af tiltagene er påbegyndt inden og sideløbende med undersøgelsen. Med implementeringen af tiltagene vil myndighederne også komme nærmere på ambitionen om at være rollemodel for datahåndtering</p> <p>Der er også gennemført en undersøgelse af håndteringen af data i PET, men grundet PET's særlige forhold er undersøgelsen af PET gennemført i et særskilt spor.</p>	
3	<p><u>Review af it-systemer, der opbevarer og behandler tekniske efterforskningsmidler og beviser</u></p> <p>Justitsministeren har iværksat et review af opbevaring og behandling af tekniske efterforskningsmidler og beviser (f.eks. DNA-profiler og fingeraftryk) i politiets og anklagemyndighedens it-systemer.</p>	Gennemført	<p>Det eksterne review af tekniske bevismidler er afsluttet, og orientering om afslutning og endelig afrapportering på undersøgelsen er oversendt til Folketingets Retsudvalg den 18. juni 2021 (Alm. del – bilag 359). Reviewet har omfattet seks overordnede kategorier af beviser, der dækker over i alt 24 bevismidler. Den overordnede afrapportering på reviewet falder i to dele i form af to overliggernotater. Opdelingen skyldes, at ti ud af de 24 bevismidler er forbundet med øget fortrolighed. Disse bevismidler har været særskilt behandlet for at værne om politiets arbejdsmetoder. Overliggernotaterne er oversendt til Folketingets Retsudvalg sammen med orienteringen om afslutningen og afrapporteringen på reviewet.</p> <p>Reviewet konkluderer, at de undersøgte bevismidler håndteres på en måde af politiet og anklagemyndigheden, der i overvejende grad reducerer risikoen for teknisk forvanskning, og at bevismidlernes nødvendige karakteristika ikke ændres utilsigtet som led i håndteringen. Risikovurderingen for de omfattede bevismidler spænder mellem <i>meget lav</i> og <i>middel</i>, og det overordnede billede er, at der generelt er <i>lav</i> risiko for teknisk forvanskning, ligesom der ikke er konstateret konkrete eksempler på teknisk forvanskning af nogle af de omfattede bevismidler.</p> <p>Med reviewet har politiet og anklagemyndigheden modtaget anbefalinger til en række kvalitetsforbedrende tiltag. Det er forventningen, at myndighederne vil implementere tiltagene, herunder arbejde videre med at implementere de tiltag, som allerede er igangsat.</p> <p>Der er også gennemført et review af bevismidler i PET, men grundet PET's særlige forhold er undersøgelsen gennemført i et særskilt spor.</p>	Rigspolitiet og Rigsadvokaten

Nr.	Delinitiativ	Status	Bemærkning	Ansvarlig
4	<p><u>Opfølgning på og læring af teledata-sagen i hele Justitsministeriets koncern</u></p> <p>Justitsministeren har bedt departementet om at følge op på, at hele Justitsministeriets koncern drager den fornødne læring af sagen.</p>	<p>Let forsinket fremdrift. Afsluttes endeligt i 3. kvartal 2021.</p>	<p>Læringen af teledata-sagen har kontinuerligt været genstand for drøftelser på møder i departementets direktion og ledelse. Derudover har læring af teledata-sagen været en rød tråd i departementets løbende dialog med ledelsen i myndighederne på Justitsministeriets område. Samtidig er det afgørende, at departementets medarbejdere forstår departementets opgave i et ministerstyre med fokus på ministeransvar og tilsynspligt. Dette var bl.a. temaet for departementets seneste personalekonference i august 2019. Der er efterfølgende blevet fulgt op på disse drøftelser på afdelingsmøder i departementet i løbet af efteråret 2019.</p> <p>Justitsministeriets departement har på et ledelsesseminar i januar 2020 og et fællesmøde i februar 2020 fulgt yderligere op på departementets læring af teledata-sagen. Hos såvel departementet som myndighederne har der i foråret 2020 været peer reviews, der har givet input til identifikation af risici og bedre behandling af oplysninger. Der har været afholdt et koncernledelsesseminar i juni 2020, hvor erfaringer og input blev drøftet, ligesom man drøftede udbredelse af læring af teledatasagen i de respektive myndigheder. I departementet har der henover vinteren 2020/2021 i de enkelte kontorer været drøftelser af håndtering af oplysninger, og læringspunkterne herfra har afslutningsvist været drøftet i direktionen.</p> <p>Tilsvarende har teledata-sagens konkrete elementer, herunder læringen, været drøftet på ledelsesniveau i Justitsministeriets styrelser, ligesom der er arbejdet på en risikoafdækning. Styrelserne har ligesom departementet haft hver deres koncept for udbredelse af læringen af teledata-sagen i organisationen.</p> <p>Der samles op på erfaringerne med de lokale udbredelser af læringen på koncernniveau i 3. kvartal 2021.</p>	<p>Justitsministeriet – i samarbejde med resten af koncernen</p>

Nr.	Delinitiativ	Status	Bemærkning	Ansvarlig
Tiltag rettet specifikt mod teledata				
5	<p><u>Oplysning om fejl og usikkerheder i teledata</u></p> <p>Deloitte har, i forlængelse af sin undersøgelse af Rigspolitiets håndtering af historiske teledata, udarbejdet et uvildigt notat – en såkaldt "varedeklaration" – der redegør for de særlige punkter, som politi, anklagere, forsvarere og dommere bør være opmærksomme på, når historiske teledata anvendes i efterforskningen og som bevis i straffesager.</p> <p>"Varedeklarationen" vil – når den har været i høring hos de relevante interessenter – fremover indgå i alle straffesager, der indeholder teledata.</p>	Gennemført	<p>Deloitte har den 15. oktober 2019 udfærdiget et uvildigt notat om anvendelse af historiske teledata i straffesager. Notatet vedlægges, når teledata indgår i en straffesag.</p> <p>Notatet har været i høring hos Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Advokatrådet, Danske Advokater, Domstolsstyrelsen og den uafhængige kontrol- og styregruppe i teledata-sagen.</p>	Rigspolitiet og Rigsadvokaten
6	<p><u>Nye retningslinjer og vejledninger om anvendelse og præsentation af teledata</u></p> <p>Rigspolitiet og Rigsadvokaten vil, i forlængelse af den eksterne undersøgelse af Rigspolitiets håndtering af historiske teledata, udarbejde nye retningslinjer og vejledninger, der tager højde for de usikkerheder, som er identificeret i den eksterne undersøgelse. De skal indeholde nationale retningslinjer for Telecenterets og politikredsenes håndtering og kvalitetssikring af teledata, og samtidig tage højde for fremlæggelse af "varedeklarationen" og "oversættelsesguiden" over teleudbydernes forskellige formater og rådata i retten.</p>	Gennemført	<p>Rigsadvokaten offentliggjorde den 16. oktober 2019 et nyt afsnit i Rigsadvokatmeddelelsen om anvendelse af teledata i straffesager.</p> <p>Rigspolitiet udsendte den 25. oktober 2019 en vejledning for håndtering og kvalitetskontrol af teledata samt en skabelon til en kvalitetskontrolrapport vedrørende anvendelse af teledata i straffesager til relevante medarbejdere.</p> <p>Rigspolitiet udsendte en revideret vejledning den 30. oktober 2019 som følge af, at datapakkerne fra Deloitte skulle kvalificeres yderligere.</p> <p>Retningslinjer og vejledninger revideres fremover løbende efter behov.</p>	Rigspolitiet og Rigsadvokaten

Nr.	Delinitiativ	Status	Bemærkning	Ansvarlig
7	<p><u>Akkreditering og certificering af kvalitetskontroller</u></p> <p>Rigspolitiet vil indføre faste, dokumenterede procedurer og interne kontroller i den daglige drift. Procedurerne skal efterleve relevante eksterne kvalitetsstandarder, og Telecenteret skal underlægges uvildig ekstern kontrol af, at disse standarder overholdes. Det skal sikre, at Rigspolitiet kan opnå en certificering af Telecenterets kvalitetskontroller. Målet er på sigt at opnå akkreditering efter en internationalt anerkendt kvalitetsstandard.</p>	Forsinket	<p>Rigspolitiet har nedsat en arbejdsgruppe, der skal indføre faste, dokumenterede procedurer og interne kvalitetskontroller i den daglige drift i Teledatasektionen (tidligere Telecenteret) med afsæt i kvalitetsstandarden ISO27001.</p> <p>Procedurerne og kvalitetskontrollerne vil indledningsvis være centreret om følgende områder:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Logisk sikkerhed og brugeradministration • Udviklings- og ændringsprocesser • Driftssikkerhed <p>En del af ovennævnte procedurer og kvalitetskontroller er dokumenteret og under implementering, mens de resterende procedurer og kvalitetskontroller forventes dokumenteret og implementeret i løbet af første halvår 2021. Arbejdet med at implementere ovennævnte procedurer og kvalitetskontroller var oprindeligt forudsat afsluttet inden udgangen af 2020, men er blevet forsinket bl.a. som følge af covid-19.</p> <p>På længere sigt vil Rigspolitiet arbejde hen mod en certificering efter en internationalt anerkendt standard af de relevante arbejdsgange og processer, som indgår i Teledatasektionens håndtering af historiske teledata.</p>	Rigspolitiet
8	<p><u>Ekstern kontrol af Rigspolitiets konvertering</u></p> <p>Indtil certificeringen er på plads, og der er etableret en mere professionel it-understøttelse til behandling af historiske teledata, skal der etableres en ekstern, teknisk kontrol med konverteringen af rådata. Rigspolitiet vil indgå aftale med en uvildig tredjepart herom. Der vil tillige blive indført udvalgte manuelle stikprøvekontroller af konverteringen.</p>	Gennemført	<p>Den eksterne kontrol af Rigspolitiets konvertering af historiske teledata er etableret og idriftsat ultimo april 2020, således at Teledatasektionen (tidligere Telecenteret) periodisk fremadrettet modtager uvildige valideringsrapporter på alle udførte konverteringer af historiske teledata.</p>	Rigspolitiet
9	<p><u>Øgede og rette kompetencer i Telecenteret</u></p> <p>For at understøtte arbejdet med at modernisere og professionalisere Telecenterets arbejde, skal centeret styrkes med flere og specialiserede kompetencer.</p>	Gennemført	<p>Med henblik på at styrke såvel robustheden som specialistkompetencerne og for at sikre driften og varetagelsen af teledata-sagens initiativer samt øvrige iværksatte og kommende udviklingsprojekter er Teledatasektionen (tidligere Telecenteret) blevet styrket med seks nye medarbejdere, hvormed styrkelsen af sektionen er gennemført.</p>	Rigspolitiet

Nr.	Delinitiativ	Status	Bemærkning	Ansvarlig
10	<p><u>Styrket samarbejde med telebranchen</u></p> <p>Der oprettes et nyt samarbejdsforum mellem Rigspolitiet og telebranchen. Samarbejdet skal både etableres på direktørniveau og mellem operationelle arbejdsgrupper (fagligt, it-teknisk og juridisk).</p>	Gennemført	<p>Der er oprettet et samarbejdsforum mellem Rigspolitiet og telebranchen.</p> <p>Det første møde på strategisk niveau blev afholdt den 30. oktober 2019, hvor der blev opnået enighed om strukturen for samarbejdet, herunder deltagerkreds og mødefrekvens. Telebrancheforum mødes som udgangspunkt halvårligt. Næste møde er berammet til juni 2021.</p> <p>Derudover mødes aktørerne på arbejdsgruppeniveau ift. mere operationelle faglige, tekniske og juridiske spørgsmål.</p>	Rigspolitiet
11	<p><u>Markant uddannelsesindsats</u></p> <p>Relevante efterforskere, analytikere og anklagere skal have styrket uddannelse og kompetenceudvikling i teledata.</p> <p>Rigsadvokaten vil også gå i dialog med forsvarere og domstole med henblik på at understøtte øget undervisning også af forsvarere og dommere.</p>	Forsinket	<p>De uddannelses tiltag, der er planlagt gennemført i 2020, herunder afholdelse af tværfaglige temadage og ajourføring af specialistuddannelsen i teledata, er udskudt som følge af covid-19-retningslinjerne.</p> <p>Uddannelses tiltag forventes gennemført ved udgangen af 2021, hvis de sundhedsfaglige retningslinjer tillader det.</p>	Rigspolitiet og Rigsadvokaten
12	<p><u>Øget kvalitetskontrol og åbenhed</u></p> <p>Efterforskere og anklagere skal i højere grad selv kontrollere og efterprøve konverteret data med rådata. Dette skal imødegå risikoen for fejl i konverteret data. Som hjælp hertil har Rigspolitiet udarbejdet en oversættelsesguide ("terminologiskema") over teleudbydernes forskellige formater af rådata. Samtidig vil anklagere i større omfang fremlægge rådata i retten, når teledata har en væsentlig bevismæssig betydning.</p>	Gennemført	<p>Terminologiskemaerne blev formidlet til politikredsene medio oktober 2019 i forbindelse med udsendelse af Rigsadvokatmeddelelsen om anvendelse af teledata i straffesager.</p> <p>Procedurer for opfølgning på terminologiskemaerne, herunder formidling af de reviderede terminologiskemaer, er udarbejdet medio december 2019.</p>	Rigspolitiet og Rigsadvokaten
13	<p><u>Enstrengede sagsgange om teledata</u></p> <p>Der etableres ét enkelt kontaktpunkt i samtlige politikredse mv. vedrørende teledata for at sikre øget viden og fokus på området.</p>	Gennemført	<p>Der er i første kvartal 2020 blevet oprettet en funktionspostkasse og udpeget et kontaktpunkt vedr. teledata i alle politikredse og efterforskningsfællesskaber.</p> <p>Til brug for den nye kontaktpunktsfunktion vedr. teledata er der udarbejdet en funktionsbeskrivelse. Kontaktpunktsfunktionen skal være med til at sikre øget viden og professionalisering af arbejdet med historiske teledata samt understøtte et længerevarende strategisk fokus på området.</p>	Rigspolitiet

Nr.	Delinitiativ	Status	Bemærkning	Ansvarlig
14	<p><u>Målretning og kvalitetssikring ved indhentning af teledata</u></p> <p>Rigspolitiet indkøber specialudstyr, der konkret kan kortlægge de relevante telemaster med henblik på at målrette indhentningen af historiske teledata markant. Udstyret skal også bruges til at efterprøve mastedækningen og masteplaceringen.</p>	Planmæssig fremdrift	<p>Der er gennemført en teknisk foranalyse, der beskriver de tekniske krav til indkøb af specialudstyr. Der er i den forbindelse afholdt møde med en leverandør af udstyr som et led i en markedsafdækning.</p> <p>Der udestår fortsat kravspecificering og indkøb af specialudstyret. Som led i flerårsaftalen for politiet og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 forventes initiativet at starte op i første kvartal af 2022 med forventet ibrugtagning af udstyr i tredje kvartal af 2023.</p>	Rigspolitiet
15	<p><u>Fokus på sletteregler</u></p> <p>Rigspolitiet og Rigsadvokaten vil i fællesskab sikre, at der er fastsat og efterleves ensartede regler for sletning af teledata i Rigspolitiet og i politikredsene.</p>	Forsinket	<p>Den nedsatte arbejdsgruppe med deltagere fra Rigspolitiet, herunder PET, og Rigsadvokaten, har beskrevet de gældende regler for sletning af teledata. Der vil på baggrund heraf blive udarbejdet interne retningslinjer.</p> <p>De nye retningslinjer var forudsat implementeret i 2020, men implementeringen er blevet forsinket som følge af bl.a. redegørelsen vedrørende allerede registrerede lokaliseringsdata (tidligere signaleringsdata), covid-19 og et større træk på de ressourcer i Rigspolitiet, som arbejder med udarbejdelsen af retningslinjerne.</p> <p>Retningslinjerne forventes at foreligge i endelig form ved udgangen af juni 2021.</p>	Rigspolitiet og Rigsadvokaten
16	<p><u>Professionel og fremtidssikret it-understøttelse</u></p> <p>Rigspolitiet vil iværksætte initiativer for at modernisere it-understøttelsen for de systemer, som opbevarer og behandler historiske teledata. Initiativerne på kort sigt vil have fokus på driftsstabilitet og fundamentale it-foranstaltninger.</p> <p>På sigt anskaffes ny infrastruktur og software. Der igangsættes således initiativer, der på længere sigt adresserer alle elementer af it-driften for historiske teledata.</p>	Delvis forsinket	<p>De tiltag, der skal styrke driftsstabiliteten i de nuværende systemer, der opbevarer og behandler historiske teledata, herunder implementering af fundamentale it-foranstaltninger, er gennemført.</p> <p>Arbejdet med på længere sigt at anskaffe ny infrastruktur og software, der adresserer alle elementer af it-driften for historiske teledata, indledes med en foranalyse. Denne skulle være igangsat primo 2020, men er blevet forsinket på grund af knaphed på projektledelsesressourcer.</p> <p>Anskaffelsen af en ny infrastruktur og software, herunder en indledende foranalyse som led i flerårsaftalen for politiet og anklagemyndighedens økonomi 2021-2023 indledes i andet kvartal af 2021 med forventet ibrugtagning af udstyr i tredje kvartal 2024.</p>	Rigspolitiet

Nr.	Delinitiativ	Status	Bemærkning	Ansvarlig
17	<p><u>Rigsadvokaten fører et skærpet tilsyn med brugen af tekniske beviser i straffesager</u></p> <p>Justitsministeren har tilkendegivet over for rigsadvokaten, at han har en klar forventning om, at anklagemyndigheden, som led i legalitets- og kvalitetssikringen i straffesager, fremover har større opmærksomhed på og fører et skærpet tilsyn med brugen af tekniske beviser i straffesager.</p>	Gennemført	<p>Rigsadvokaten har udfærdiget en plan for skærpet tilsyn med brugen af tekniske beviser i straffesager i 2020. I den forbindelse har Rigsadvokaten anmodet de regionale statsadvokater om i forbindelse med deres tilsyn med politikredsene i 2020 at have skærpet fokus på politikredsenes brug af tekniske beviser i straffesager.</p> <p>Det skal dels ske ved statsadvokaternes udmelding til politikredsene om det skærpede tilsyn, dels i forbindelse med statsadvokaternes ankesagsbehandling og gennemgang af sager i øvrigt, herunder i forbindelse med statsadvokaternes udfærdigelse af feedbacknotater til politikredsene.</p> <p>De regionale statsadvokater skal derudover løbende overveje, om der – både i forhold til kvaliteten og legaliteten – er behov for at drøfte brugen af de tekniske beviser med en eller flere kredse.</p>	Rigsadvokaten